

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE
NAROČNINA V Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrto leto \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponudnika popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Večina naših izdatkov gre za prošle in za bodočo vojno

Iz proračuna za bodoče fiskalno leto, ki ga je predložil kongres predsednik Truman, je razvidno, da bomo spet plačali 79 odstotkov od vsakega davčnega dolarja za kritje stroškov prejšnjih vojen in za pripravljanje na novo vojno.

To bo vzel v enem letu kakih enajst milijard.

Samo 21 odstotkov od vsakega davčnega dolarja bo šlo v razne druge namene, n. pr. za gradnjo stanovanj, za šolstvo, za vzdrževanje zvezne vlade in njenih uslužbencev.

Mi torej trošimo za militarizem več kot katerakoli druga država na svetu. In namesto da bi te milijarde rajše obrnili v dobre namene, se naši troški za militarizem večajo od leta do leta. Sedaj so veliko višji kot pa so bili do prve svetovne vojne vsi vladni izdatki skupaj. Za milijarde višji. Zato tudi imamo inflacijo.

Mar ne bi bilo boljše, ako bi Truman spremenil svojo "doktrino" tako, da bi se odpovedali militariziranju Kitajske, Grčije, Italije, anglo-ameriške cone Nemčije in militariziranju Zed. držav, po bi tiste milijarde rajše porabili za javno zdravstvo, za zvišanje pokojnin starim delavcem, ki naj jih bi priceli dobivati s 60. letom namesto ko že pomirjejo in jih nič več ne rabijo?

Ali ne bi bilo pametnejše skrbeti za gradnjo stanovanj v velikem, za zdravniško oskrbo delovnih množic kot pa trošiti milijarde za izdelovanje atomskih bomb in zapravljanje nadaljnih milijard za gradnjo vojnih baz širok sveta, zato "da Rusijo zajemo", ćetudi vemo, da nas ni v stanju napasti?

Ameriška militaristična politika nas tira v pogubo, kakor je tiral kajzerjev in potem Hitlerjev militarizem Nemčijo že v drugič v propast. In kaj je dosegel Mussolini s svojim bahanjem o milijonih italijanskih bajonetov? Kje so sedaj?

Prav je, da je naša dežela pripravljena na obrambo. Toda kar se pri nas sedaj godi, niso priprave na obrambo temveč na agresivno vojno. Ce se dogodi, bo to ogromna škoda ne samo za deželo, ki jih bi v namenu "obrambe" napadli ampak tudi za Zed. države tolikina, da si ljudje tega niti predstaviti ne morejo. Tisti v vladnih krogih, ki resnicu vedo, pa so tako prepojeni z militarističnim duhom, in tako lačni nadvlade nad svetom za kapitalizem, da jim je vseeno kaj pride—samo da bo "komunizem" poražen.

Državni department je evropske social-demokrate jako pohvalil...

Časniška agencija AP je dne 14. januarja objavila v izčraku hvalo našega državnega departmента (po evropsko—ministrstva vnajnih zadev), tistim socialdemokratkim, oziroma socialističnim skupinam, ki so postale "obzidje za začrtanje komunistične pojavljanosti".

Predvsem je ta hvaležnost naslovljena angleški delavski stranki in pa socialistični stranki v Franciji.

Ako bi v Londonu in v Parizu ti nekdanji stari revolucionarji hoteli pogledati nekoliko nazaj, bi vedeli, da se ni ameriška vladu tukajšnjim socialistom NIKDAR ZAHVALJEVALA, neglede kako social-demokrati so bili in brez ozira, da so bili proti boljševiški taktnici.

Med prvo svetovno vojno so bili vsi vrženi iz občinskih uradov, v New Yorku tudi iz legislature in kongresnik Victor L. Berger iz zvezne zbornice. Mnogo socialističnih časopisov — v angleščini izhajajočih pravzaprav vse, so bili uničeni.

Stranka sama je bila ubita največ vsled medvojnih persekuicij in nato v bratomorni borbi, ki jo je vodil Zinovjev in njemu sorodni ljudje.

Ako bi se mogli vrniti Eugene V. Debs, Victor L. Berger, Morris Hillquit, Meyer London, Maurer iz Pensylvanije in drugi taki, ki so bili preganjani v borbah, bi se čudili — ne našemu državnemu departmentu ampak tistim po imenu social-demokratiskim strankam, ki pod masko demokracije pomagajo podaljševati življenje kapitalizmu.

Seveda, da imajo, komunistične stranke vsepolno hib. Kaj pada, da so vsled oslanjanja na takozvano moskovsko linijo, ki se menja po potrebi sovjetske vnanje politike, veliko zagrešile. Ampak kjer koli so prisile na krmilo, so obračunale s starim redom, kar boli tiste, ki so vsled tega vse izgubili. In hudejajo se oni, ki so bili navajeni starega življenja in jim je ljubše, če bi ostali v njemu kot pa da bi pomagali graditi kaj boljšega.

V angleški delavski stranki jih je črno, ki si ne žele podjavljati pod ameriški kapitalizem. In jih je veliko takih tudi v francoski socialistični stranki.

Drugod ima zapadni (ameriški) kapitalizem med socialističnim delavstvom le malo opore. In imel bi jo še veliko manj, ce se ne bi n. pr. razne male dežele, kot so škandinavske, bale "ruskega imperializma". Imele so opraviti z njim že od nekdaj in jih skrbi za njihno neodvisnost. Vse pa so v ekonomski krizi, n. pr. celo Švedska, ki je med vojno vsled svoje neutralnosti sijajno prospevala.

Kaj naj bi torej storila socialistična stranka v Franciji? Ona je bila prva velika stranka v Evropi, ki je šla v takozvano ljudsko fronto skupno s komunisti in s centrističnimi strankami. Poskus se ni obnesel, a na škodi je bila Francija, ker je plavala dalje po tokih reakcijach in se pogrezala vanjo globlje in globlje.

Nekateri vodilni ameriški reakcionarji še vedno trdijo, da je Francija v vojni s Hitlerjem tako nečastno propadla po krivdi Leona Bluma in njegove nekdanje zveze s komunisti. Vsak poznavalec, vsak zgodovinar ve, da je padla vsled njenega skrah-

Drawn by William Gropper

TO JE SEZONA, v kateri služijo advokati. Namreč taki, ki so ob enem veččaki, kako se bočnik lahko davkov iznebi pod eno ali drugo pretexo. Navaden človek pa si ne more pomagati. Plačati mora, pa magari iz praznih žepov.

PISMO IZ JUGOSLAVIJE

Snaga in zdravje

Za našo pokrajino in naše ljudstvo so v preteklosti vedeli sosedni narodi, sicer pa le redki učenjaki in tisti, ki so v naravnem bogastvu naše zemelje in v tovarnah imeli vložen svoj kapital.

V težkih borbah in z nadčloveškimi naporji so naši narodi pregnali s svoje zemlje tuje okupatorje, ki so smatrali sebe za izvoljene, gospodske narode, nas pa za suženje. Z okupatorji vred je naše ljudstvo prenalo tudi zastopnike vseh prejšnjih protiljudskih režimov in sklenilo, da si bo vladalo samo. Za vedno mora biti v naši ljudski državi konec izkorisčanju človeka po človeku, naša ljudska oblast budno sleduje in zatira se zadnje ostanke protiljudskega izkorisčanja. Na vseh področjih so že vidni ogromni uspehi ljudske oblasti, povsod tekoči delovni mrčes, ki živi najraje v nesnagi in izločkih, so za okuženje zelo nevarne. V kraju, ki imajo vodovode z zdravim pitnem vodo, kjer so domovi in dvorišča snažni, stranični in gnojivo urejena, tako da ne morejo muhe do gnoja in da se gnjovica ne razlivata po dvorišču ali na cesto, so take epidemije izreden pojav: navadno obolijo, v takem kraju le posamezniki in širjenje bolezni, ki so lahko zaustaviti. Treba je pač vsak primer nalezljive bolezni takoj javiti zdravstveni inzervis.

Kako izredne važnosti je snaga za naše zdravje, spoznamo ravno v epidemijah. Kakor sem omenil, je tudi jetika često posledica nesnage; kar zamislimo sijetnika, ki pljuje kar na tla, po katerih se plazijo otroci, ki potem s takimi umazanimi rokami prijemajo kruh in s kruhom vred nosijo v usta bacile jetike. Ze dolgo časa je znan izrek, da se kultura narodov meri po kolčini mila, ki ga poedini narodi porabijo. Skrbimo, da bodo naša telesa čista, da bo snažna naša oblika, da bodo snažni naši domovi, dvorišča in naši delovni prostori.

Cistoča pa je vir zdravja, kar je nesnaga vir bolezni. V krajih in domovih, kjer je doma čistoča, je bolezen izreden dogodek, v zanemarjenih domovih in naseljih pa so bolezni, zlasti še nalezljive bolezni, vsakdanji pojav. Silno težavnja je bila v prejšnjih časih borba proti raznim nalezljivim boleznim, v zanemarjenih krajih, četudi prebivalstvo ni bilo siromašno. Tekož je bilo dopovedati zasepljencem, da epidemija grize ali trebušnega legarja ni božja kaznenica, ampak posledica nesnage in nepoučenosti. V nekem kraju je mati posodo z izločki za grizo obolele hčerke, takoj po mojem odhodu izilja v potok, iz katerega so prebivalci dotične vasi zanjemali vodo za pitje in za kuho. In v 14 dneh so iz dotične hiše odnesli 3 mrlje, umrle za grizo.

Ze dolgo vemo, da so nesnaga in nepoučenost ljudstva povod skoraj vsem nalezljivim boleznim, zlasti še grizi, trebušnemu legarju, pegastemu legarju in jetiki. Razen omenjenih pa so tudi garje, grinte, gnojni kožni izpuščaji, gnojne kraste, tvori, šen in razni lišaji posledica nesnage. Grižo in trebušni legar, ki epidemično nastopata vprav dovod, elektriko in druge civilizacijske pridobitve. Delovno ljudstvo pa naj svojo oblast pod-

naboli razuirjeno kožno bolezni — povzroča reje — povzroča se garje izredno lahko takoj zopet okuži. Kjer se redno umivajo in ne ščitijo mila in vode, se garje ne bodo pojavile.

Upam, da ste iz navedenih primerov prav vsi spoznali, kako važna je snaga za naše zdravje.

Nesnaga je naša za naše zdravje. Naša ljudska oblast skrbi, da se stanovanjska poslopja, tovarne, šole in druge zgradbe zidajo tako, da bodo odgovarjale vsem higijenskim in tudi estetičnim zahtevam, in da se bo na delovni človek v njih dobro počutil. Skrbi tudi za lepo ureditev dvorišč, igrišč in nasadov. Prav sleherna vas bo kmalu imela vodovod, elektriko in druge civilizacijske pridobitve. Delovno ljudstvo pa naj svojo oblast pod-

raznega kapitalizma, vsled njenih gnile buržavizije, ki ji ga sedaj škuša rešiti Marshallov "plan".

Hvala državnega departmента torej ni namenjena socialistom v Franciji, laboritoriu v Angliji in social-demokratom v anglo-ameriški cone Nemčije zato, ker bi hoteli socializem, ampak le, ker so "zid", ki se upira "ruski ekspansiji".

Državni department je v svoji pohvali dejal, da so socialisti v zapadni Evropi "trdnjava demokracije". Tolmači, da so za več državne kontrole nad privatnim podjetništvo, kar pa mi (namreč naš kongres), da so tudi za socializacijo, a ob enem, da so za ohranitev ljudskih svobod.

Zato so socialisti v zapadni Evropi za Marshallov načrt, v veri, da le, ako se bo njihim deželam posrečilo ozdraviti ekonomijo na mirem način, bo zapadna Evropa okrevala ne da ji bi bilo treba v civilno vojno in pod diktature.

Za svet to stanje ni zdravo. Kajti ameriški kapitalizem streže po življenju sovjetskega komunizmu, in je že kar pripravljen udariti. Kaj bo to koristilo zapadni Evropi? Socialisti v Franciji in laboritoriu v Angliji si bi lahko naslovali to vprašanje in preudarjali, ako ne bi bilo boljše ameriške finančne magnate prepričati, da bo zanje najpametnejše, če nehajo pretiti z atomskimi bombarji in se odločijo ponuditi svetu mir namreč da so ga pritrili v novo oboroževalno tekmo in pred prag tretje svetovne vojne.

Nekateri vodilni ameriški reakcionarji še vedno trdijo,

pira, zato tekujemo tudi v čistoti.

Za malega otroka naučimo, da si bo redno pred vsakojedjo umival roke, da si bo zjutraj in zvečer temeljito umil obraz in zobe in da bo pazil na svojo obliko. Izginile bodo garje, grinte in gnojni kožni izpuščaji. Okopajmo se temeljito vselej po delu, pri katerem smo se zamazali in zapršili. Umivajmo si vsak večer noge in umivajmo se čim večkrat do pasu. Se tako lepo raščrena in blečena mladička in mladičec nas bosta odbiljala, da se na tačni okrepiti njena mornariška sila napram Rusiji. Za Turke in za grške monarhiste je to zelo lep dar — ali koliko bo pripravljeno za ublaženje razmer in miru, o tem v Washingtonu menda ne razmišljajo preveč.

Grška in Turčija sta dobile od nas — prva pol ducata brzoplovnih čolnov, katere naj se upotrebijo proti grškim partizanom in slednja pa pet najmodernejših podmorskih ladij, da se na tačni okrepiti njena mornariška sila napram Rusiji. Za Turke in za grške monarhiste je to zelo lep dar — ali koliko bo pripravljeno za ublaženje razmer in miru, o tem v Washingtonu menda ne razmišljajo preveč.

Alli klub je resnem svetovnem položaju se danes vrši najtežja bitka na političnem polju. Republikanci in demokrati (med katerimi sij radi zunanje politike in danes nobene razlike) so že privlekli njih težko artillerijo na politično bojišče. Vsaka poteza, vsak govor v operni skupini, ne pomaga, saj v tem letu odpraviti deficit, katerega je nastal v tiskarni radi vedno večjih stroškov. Potrebnra bo torej kampanja za naročnike ter kampanja za odpravo dolga v tiskarni. Naši starci prijatelji Proletarca so že vedno ob vsaki krizi pristopili v pomoč, radi tega smo tudi danes brez strahu. BOJ je bil vedno naše geslo — in danes je bolj potreben kot kdaj prej v zgodovini pospešiti napore za ohranitev našega lista. Mi bomo storili svojo dolžnost.

Družinski kolobar

Naš kolobar je v razprodaji. V kolikor sem imel prilike za pregled te krasne knjige — je lepši in bogatejši kot kdaj prej.

Ima domače storudnike, med katerimi prvačica Etbin Kristan ter Tone Garden. Zelo bogato so zastopani pisatelji iz Slovenije.

Papir, ilustracije ter tisk so zelo lčeni. Rojaki, posežite po njem predno bo razprodan.

ROMANTIKA

Sprehajala sta se po gozdu. Gospodina Ema in gospoda Radona. In ona je vzdihnila: "Ah, kako romantično, gospod Rado! Poglejte ta stoltni hrast! Bogove, kaj bi name povedal, če bi znal govoriti?" In Rado je dejal smehljajo: "Ce bi znal ta stoltni hrast govoriti, gospodina Ema, bi name verjetno zaščital: "Oprostite, jaz nisem hrast, ampak čisto navaden kostanj."

Ako verujete v poslanstvo, ki ga vrši "Proletarec", pomagajte mi v pridobivanju naročnikov in zbirajte prispevke v njegov tiskovni sklad!

Tole mi ne gre v glavo?

Henry Wallace

PRIPOVEDNI DEL

VLADIMIR NAZOR:

NOVELE

VODA

(Nadaljevanje.)

Zenske so se bile zbrane okrog suhljatega, bledoličnega deklešata, ki je ležala vznak na tleh. Poskušale so jo dvigniti, prijemačojo jo od zadaj izpod pazduh, toda dekle je bilo trdo ko klada.

— Lival! Lival! Kaj me ne sliši?

— Sama kost in koža je je, pa je težka, da je že lezenna. In kaže mrlza je!

Toda Levija je postajala vedno bolj trda. Gledala je predse z napol priprtimi očmi; premikala je ustnice, ko da jeclja.

— Pustite jo v miru. Vem, kaj ji je. Takoj bo minilo. Kar na lepem.

In dekle je zares kar samo sedlo; čudno se je zasmejalo, zahitalo.

— Svetnica je, svetnica. Samo pri miru jo pustite!

Livija se je ozirala okrog sebe, suhljate roke, je držala prekrizane na prsih, ki so ji jih razgalile, da bi ji odleglo. Iztegovala je vrat, visok in tenak, ko golovrata ptička; krivenčila je usta in izrivala iz sebe globoke vdvi, o katerih nisi vedel, ali se porajajo iz muk ali olajšanja. Obraz ji je postajal nekam jasnejši in lepsi.

— Svetnica! Takoj jo boste slišale.

Ona pa se je smejala, gledala proti nebu, govorila v nekaki zanesenosti:

— Oblak, dva! ... Beli oblak naše sreče; črni oblak naše žalosti ... Iz prvega rože; iz drugega solze ... Iz nedrij nam bo zacele teči; na celo nam bo kopal ...

— Svetnica! Svetnica!

— Kako lepa je zdaj!

— Kaj še vidiš, Liva?

Hotela je vstati. Iztegovala je vrat, dvigala glavo, odpirala usta. Vsaka misica njenega tele se je podrgatavala.

— Vidim ga! Vidim ... K nam prihaja. Voda mu sega do kolen. Vodo zajema. Skropi nas. Zaliva nas kakor rože. In povsod diši po dežju ... Dvignite me!

Ko so jo dvignile, je kriknila v nenadnem strahu. Obraz se je skrivenčil.

— Kri! Kri! Otroka so zaklali. Dajte vode! Prinesete vode! In začela je drgetati.

— To je vročica, ki jo povzroča žeba.

— Vode Vode!

— Gorje nam in njej! Niti kapljice vode nimamo.

Tisti trenutek je planil Košče pred dvoriščna vrata.

— To je voda, — je dejal.

— Kje pa?

— V tej hiši. V vodnjaku v kuhihini.

Nastal je hrup. Ko da se je tudi svetnica ob tej vesti iztrez-

nila. Roke je iztegnila proti dolinu.

— Vzemi me s seboj, Ive! Svojo prežilko bom zalila. Svoje jagne napojila.

— Vzemi me s seboj! Vzemi me! — je nastalo vpitje.

Košče se je močno uprl v vratna Konšiljerovega dvorišča, toda zaston.

— Kol! Tistega tamle! Sem ga prinesite!

In takoj bi ga bile prinesle, da ni tedaj zagrmel z višine glas:

— Zenske, proč!

Na dvoriščni ograji je stal moški in gledal množico.

Bil je Konšiljerov nadzornik, težak iz Malega sela.

Toda ravno ta človek ni bil sposoben, da bi pomiril vihar, ki se je začel dvigati v prsih ženih in lačnih žensk, izmučenih od dolgega čakanja, ki se jih je loteval strah, da ne bodo nicesar dočakale. Kar nič rade ga niso imele, ker je bil za njih tuje; sovražile so ga pa zato, ker je bil zelo oster z ženami iz Velega, ce jih je ujel na gospodarjevem posestvu.

— Ti sito, hiduba!

Izprsil se je in znova zavplil:

— Umaknite se, ženske!

— Kol! Kol! — se je zopet oglasil Košče, njegov tovarishi pa so ga že dvignili s tal.

Nadzorniku je potem nelen obrzal.

— Stoj če ne ... bom streljal!

— Hi! Puško si pustil doma ... pod posteljo.

Iztegnil je roko; od nekod je privlekel puško.

— Hu! Hu! — se je razlegel še glasnejši klic.

Klubovanje in sovrašča sta bila že razvredna žene. Nitri ena se ni genila. Roke so uprle v bok in z visoko dvignenimi glasovi kricle na nadzornika.

— Nič smodnika ni v nji, kajor ni nič duše v tebi!

— Pražna je, kakor buča na tvojih ramenih!

Nadzornik je dvignil puško in sprožil visoko v zrak.

Po vsej dragi je zabolbelo. Iz vseh kotov pristanišč, posebej pa iz ulicice pred našo hišo, so stekli ljudje na obrežje. Vsi so jo mahnili naravnost na dvorišče.

— Konšiljer je dvignil puško in sprožil visoko v zrak.

— Konšiljerjev nadzornik strelja v ženske! Konšiljerjev nadzornik strelja v ženske! — so zagnali krik Košče in njegov tovarishi.

Moški so začeli pobirati kamenne in ga — ne da bi koga vprašali, kaj se je prav za prav prijetilo — že od daleč začeli metati na nadzornika.

Umaknil se je za ograjo, toda ogenj je bil že v strehi. Moški so kar naprej metali kamenje, tre-

sli vrata, zamahovali s kolom, da bi udarili.

— Ušel nam bo. Obkolite hišo! In kar po njem!

— Voda! Voda! V vodnjaku jo ima. V kuhinji.

Vsi so pritisnili na vrata, saamo star berač je stal ob strani. Naslanjal se je na palico, strmel s široko odprtimi, motnimi očmi v nemirno mravljišče in vpliv:

— Njihovo vodo bom spreminil v kri. Mesto dežja bom poslal točo nadnje, živ ogenj nad njihovo deželo.

Da ni prišel moj oče, bi bili naskočili. Njegovo obnašanje, kretinja, s katero je zadržal prvi udarec kola po vratih, sta pomnila množico.

— Ljudje, — je dejal. — Nadzornik je streljal v zrak, zato da bi vas malo ostrasil. Ce pa je kaj vode notri, potem bo vaša.

— Je. Je.

— Toliko bolje, Kaj ni lepše sprejeti kakor pa vzet? Ali ni tudi laže?

— Tako je! Tako je! Toda ta človek ...

— Z njim bomo lahko. Martin!

Nadzornik se je zopet prikazal.

— Martin, meni boš odpril.

Nadzornik je gledal množico. Obotavil se je. Naenkrat pa je dejal:

— Bom. Toda ta množica ...

— Nič ne skrb. Mirno bodo tukaj počakali.

— Bomo! Bomo!

In oče je kmalu potem sam stopil na dvorišče.

— Ko se je vrnil, je dejal:

— Nadzornik bo odvedel v kuhinjo tri najstarejše izmed vas, da se prepričate, ali ima vode.

Trie so vstopili in odšli z nadzornikom po stopnicah navzgor. Slišali je bilo, kako se odpirajo hišna vrata.

— Tako je prav in pošteno, gospod. Ladje ni. Nič več ne moremo čakati. Pred nočjo moramo biti doma. Zdaj je vse žejo in lačno ... bolj kakor prej.

In ženske so zopet tiščale proti vratom, v rokah so nosile svoje posode. Tudi pravilne so se že, v strahu, da zadnje ne bi ostale brez vode. Zdaj so govorile o nadzorniku in njegovih puških le v smehu in šali. Prerok je nekaj mrmral o ognju, toči in poplavi, svetnica Liva, ki jo je znova prijelo, pa je grulila ko golobicu.

Stari so se vrnili. Dejali so:

— Nič ni. Niti kapljice.

Izvoz avtomobilov iz ČSR

Državno podjetje "Tatra" je letos podvojilo izvoz svojih avtomobilov tako, da je od januarja do konca julija izvozilo tretjino svoje proizvodnje. Na prvem mestu se izvaja osebni avtomobil tip Tatra 57b. Zelo priljubljen je v inozemstvu eendaromni osebni avtomobil tip Tatra 8. In v velikem številu se izvaja tudi tovorni avtomobil. Največ avtomobilov znamke Tatra se izvaja v Maďarsko, nato v Holandijo, Dansko, Jugoslavijo, Švico in Island. Avtomobilni znamki Tatra se izvajajo tudi v Braziliju, Urugvaju, Palestino in Turčijo. Tudi v ameriški oblasti Nemčije vlada veliko zanimanje za avtomobile Tatra in pred nedavnim so imeli ameriški strokovnjaci pogajanja z zastopniki podjetja Tatra v Pragi glede prodaje licence za proizvodnjo eendaromnega avtomobila v Z. D. A.

Gledališka knjižnica

Moskovska gledališka biblioteka, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma, razpolaga z 75 tisoč dramatičnimi deli, 1500 gledaliških revijami, 55 tisoč risbami in skicami in 150 tisoč časopisnim izrezki. Med starejšimi dokumenti je mnogo ruskih gledaliških del iz 19. in 20. stoletja.

Livarna "Litostroj" v Ljubljani v polnem obratu

V jeseni lansko leto je bila v Ljubljani velika slavnost, ko je začela obravljati velike nova tovarne, ki je ena najmodernejših za izdelovanje hidravličnih stiskalnic v Evropi. Izgradnja tovarne pomeni veliko pridobitev za jugoslovansko gospodarstvo.

Poleg tovarne gradijo industrijsko šolo, delavsko mesto s 1600 stanovanji, sindikalni dom in velik park.

V RUSIJI PRAZNUJEJO PRAVOSLAVNI BOŽIČ še vedno po starem koledarju, torej po našem v januarju. Iz Moskve so ameriški korespondenti poročali, da so bile cerkve tam na njihovem pravoslavni božič tudi letos napolnjene, a ne toliko kakor lanskot.

PISMO IZ TRBOVELJ

Piše PAUL BERGER

Trst, 10. jan. — K mojemu zadnjemu dopisu iz Trbovelj zelim dodati, da večina tamkajšnjih rudarjev zasluži pod 10.000 dinarjev mesečno. Od rudarjev plače seveda odtrgajo 7.3% za socialno zavarovanje: za pokojnino, bolnišnico, zdravila in zdravstvena poškodbe pa dobi polno plačo.

Delodajalec (v tem slučaju država) da 20.7% od plače v iste svrhe. Vse skupaj je seveda državni uslužbeni z določeno plačo. Ker cigaret primanjkuje, je vsak kadilec vpisan pri svojem trafikantu, tako da vsak dobri svoj odmerek cigaret.

Brvicve je še precej, ki se braňajo vstopiti v mestno službo, ker jim bolj ugaja biti svoj gospodar. Gostiln je tudi vedno manj v privatnih rokah. Sicer jih nihče ne sili, da bi morali oddati gostilne mestnemu ljudskemu odboru, ampak imajo le gotove odmerke pijače. Kadar zmanjka pijače, tedaj privatni gostilnici enostavno zapro par dni gostilne. Drugi si pa pomagajo s tem, da vina ali žganja ne prodajajo, če ga hoče odjemati nesti domov.

Ker primanjkuje stanovanj, medtem ko se vrača vedno več izseljencev iz Nemčije in Francije, vzamejo oblasti sobe tam, kjer so in to največ gostilniških sob. Vzamejo eno in puste eno, ali pa vzamejo obe, pijača pa se potem toči le v kuhinji. Vse to je seveda le začasno, dokler ne zgradijo bolj udobna stanovanja.

Vsi uposlenici MLO-ja v brivinskih, krojačnicah, mlekarah, čevljarijih in natakaricah ter kuhanicah delajo 8 ur dnevno, kar je seveda dobro, ker zaslužijo sedaj več kot prejšnja leta ob 12-urnem delavniku. Vsakdo pa opazi, bodisi turist, tujec ali domačin, da gostoljubnosti ne prav nobene v gostilnah MLO. Za slabo postrežbo imajo sicer pritožbeno knjigo na razpolago, toda za negostoljubnost ni medicine!

Ko so Nemci vdri v Jugoslavijo, so vzelji po 20 dinarjev za eno njihovo marko. Nova Jugoslavija pa je dala 60 para za eno marko. Tako so človeka, ki je prihranil par grošev, dvakrat rezirali.

"Vojna je pekel," je reklo ameriški general Sherman, ki je imel z njo skušnje v veliki cileni vojni, ki se je bila med severom in jugom v letih 1861-65. Fant se ni motil, kajti posledice vseje vojne se dolgo poznajo.

Bankovci po 10 dinarjev se po domače imenujejo "kovači," po 1000 dinarjev pa "jurij." En delitel je "cukanci," dva litra pa "stefan" in pet litrov je pa "urban."

Plakat na neki hiši v Trbovljah imajo dve čevljarni, ki preskrbujajo prebivalce z obuvalom. V eni popravljajo stare in izdelujejo nove čevlje, v drugi pa popravljajo čevlje samo za rudarje. Ti dve čevljarni obratujejo mestni ljudski odbor (MLO). Te delavnice pa ne prodajajo čevljev, niti se nihče ne upa žeblja darovati, kajti tudi žebljev primanjkuje. Žeblji so ročno kovani in pridejo iz Kope na Gorenjskem. Vsa znamenja kažejo, da bodo prisiljeni žeblje sami izdelovati v centralni trboveljski delavnici.

Kakor čevljarnice, tako

★ ★ KRITIČNA MNENJA, Poročila in razprave ★ ★

AMERIŠKO LJUDSTVO LETOS PRED IZREDNO VAŽNIM Vprašanjem

F. A. VIDER, predsednik SANSA

Letošnje leto zna biti za to pazi na ondotno prebivalstvo, da ne bo vojilo zagovornikov kapitalističnega sistema, si lahko mislimo, dasi bi bilo bistveno isto, kar smo storili mi, ko smo poslali vojno brodovje v Sredozemske vode, da tam vstrahujejo mo one, ki se borijo za svobodo in boljšo bodočnost.

Kaj dela naša demokratična vlada doma??

Pribežalische daje ljudem v domovljivih karakterjih in na sprotnikov tradicij ter demokratičnih idej te dežele, kakor so si zamislili in zanje tudi borili očetje te republike. Prejajo in celo prosekurirajo se državljanji radi njihovih liberalnih misijen ali prepricanj; vladne službe se odpovedujejo uslužbenec, o katerih lojalnosti do ameriškega naroda ni bilo do sedanje dobre govorja; mnoge se naziva s komunisti ali ruski sotopniki v namenu, da se jih ostrši in tako prisili spremeni njihovo prepricanje. Posledice tega postopanja so že občutljive, da so seduta proti soosedu, delevci proti delavcu, domaćin proti priseljencu itd. Kam bo dejelo privedlo na ta način podigano sovraštvo, ni posebno težko uganiti.

V tem letu se vršijo splošne volitve, pri katerih bomo po več letih volilci zoper imeli priliko za izbirati med tremi predsedniškimi kandidati.

Republikanska stranka je stranka velebitnica, bankirjev, kakor tudi vneta zagovornica "privatnega lastništva", katerega pridno ščiti z vsemi sredstvi, ki so jih na razpolago, tu in v tujini. Njeni voditelji so skrajni reakcionarji, kateri so pripravljeni zaneti nov vojni počas v obrambi privatnega kapitalizma. Politična stranka demokratov, dasi tudi zagovornica privatnega "enterpraja", se je smatrala kot predstavnica srednjega sloja, toda pod liberalnim vodstvom pokojnega predsednika Franklina D. Roosevelteta je šla stopnjo dalje in večkrat podprla upravičene zahteve delovnega ljudestva, kakor tudi priznala pravico delavcem do strokovnega organiziranja. Toda po smrti demokrata Roosevelteta je demokratska stranka izgubila vse svoj demokratični značaj; zvezla je pod odoje republikanske reakcije, kateri sedaj pridno sekundira v vseh njenih ekstremnih akcijah zunanje, kot notranje politiké.

Na Kitajskem in v Grčiji naša vlada protizira rezime teme in korupcije, katerih se branijo vsi pošteni Grki, kakor Kitajci. Kljub številnim poročilom zanesljivih Amerikanov, ki so bili osebno v enem delu Kitajske, katera je pod vodstvom Chiang Kaiškove vlade in katerega so označili kot "despot", mu je naša vlada še vedno pripravljala sipati milijone denarja ameriškega ljudestva. Slike razmerjev na Kitajskem vladajo tudi v Grčiji, kljub temu je poleg obilnega denarja vlada zadnje čase poslala še številno vojno mornarico, da tam brani od grškega ljudestva obovraženo in gnilo monarhijo.

Posegli smo v notranje zadeve Francije in Italije, katero vmešavanje je bila posledica izključitev iz vladnega vodstva, potom demokratičnega procesa izvoljene komunistične poslance, kar ne more imeti dobrih posledic za našo bodočnost. Zugačno vse našek onim, ki nam se ne uklonijo, z veliko pestjo in atomsko bombo, v isti senci pa domačemu ljudestvu predsednik zatrjuje, da smo za mir.

Kaj bi rekel kapitalistični svet, kaj naš kongres, ako bi se ob obrežju Centralne Amerike pojavilo rusko vojno brodovje, v Moskvi bi pa povedali, da je bilo brodovje poslano zato, da

ITALIJANSKI REAKCIONARJI znova upajo, da bodo s pomočjo ameriškega kapitalizma ter Vatikana jedili po Evropi in dobili nazaj svoj prejšnji del Afrike.

dobro premisli vsak volilec, proti političnim in drugim šikanim delavcem od strani vlade ali delodajalcev itd., ter končno proti vsi reakciji civilnega ali klerikalnega kova. Na omenjeni dan mora ameriško ljudestvo dvigniti tako močan glas, da ga sliši ves svet, glas protesta proti sedanji zavojni zunanjosti politiki in domaćim krivicam, da tako svetu pokažemo, da je večina tege naroda za spravo in mir, ter da le manjšina militaristov, imperialistov in vojnih dobičkarjev podpihujete na vojno.

Sloga, mir in bratstvo v vsem narodu, to naj bo naše geslo!

SANS.

ROOSEVELTOV KOLEGIJ – ŠOLA ZA VSE

Common Council

Zed. države so napravile znaten progres v svojem prizadavanju dosege cilja splošne izobrazbe. Stivilo in raznolikost šol v tej deželi je večja kot kdaj pored. Studentje prihajajo iz razdalje širih plasti ljudestva, ki tvorijo naše prebivalstvo. Kljub temu niso Američani še povsem odpravili iz svojih šol predsednikov in diskriminacije. To je najti v vodstvu ljudestv in privatenih šol ter kolegijev. Na primer, mnoge šole liberalne umetnosti omejujejo število študentov kateregaberisiblje vere, plemena, ekonomskega ozadja, pripravljajo šole in jemljejo celo samo govorje študentov iz tega ali onemogoč geografskega predelja.

Eta posledica tega "kvotnega" sistema je, da talentirani mladi ljudje pogosto nimajo dostopa v kolegije, v katere bi se radi vpisali. Medtem ko nekatere osojajo ta sistem kot nedemokratičen, ga drugi smatrajo potrebnim, a večina ga sprejme brez ugovora. Vendar je le malo Američanov, ki ne bi z veseljem pozdravili kolegija, ki kakor Roosevelt College v Chicagu, ne bi vprašal nikogar po verski, ravnini ali drugi pripadnosti.

Samo pomislite kaj to pomeni v mestu kot je Chicago s svojim številom v raznoliko populacijo izhajajočo iz mnogih narodnosti ozadij — poljske, češke, litovske, nemške, mehiške, irske in predstavljajočo vse vrste, vse plemena.

Roosevelt College je bil ustavljeno leta 1945 in je bil tako rekoč izid kontroveze v kolegiju Zvezde mladih krščanskih mož (VMCA) v Chicagu. Kontroverza je nastala, ko je nadzorni odbor vprašal dr. Edward J. Sparklinga, predsednika kolegija od leta 1936, naj poda poročilo o vsemem in plemenem izvoru študentov, da se bo moglo na podlagi tega poročila uvesti na kolegiju kvotni sistem vpisovanja bodičnih študentov. Dr. Sparkling je čutil v tem vprašanju "kateremu ni bil kos". Odgovoril je: "Mi ne vodimo takih rekordov." Na zahtevo je nato podal ostavko ter s tem prepustil zadavo zavodu samemu v reditev. Sledilo je glasovanje in izid je bil, da so odstopili od Y. M. C. A. člani fakultete in študentje. S pomočjo nekaterih zainteresiranih posameznikov je bil zatem ustavljeno Roosevelt College.

Začetek je bil težak. Razredi so se sestajali k učenju v nekem uradnem poslopu v downtownu Chicaga. Nov kolegij je imel Kolegij in univerze v tej deželi ne plačujejo davkov, ker vrše važno funkcijo v našem javnem življenju. Mnogo pa je že bilo poskusov, da se to odpravi v posameznih krajevnih upravah/ako bi vzgojne ustanove ne

hotele zvreči svojega stališča diskriminacije pri vpisovanju dijašta. Krajevne uprave pa očvidno dosedaj niso napravile tega pritiska na vzgojne ustanove in vse izgleda, da je način Rooseveltovega kolegija začenšal edino delujči v kolikor se tiči enakopravnosti prilik do doseganja izobrazbe. Njegov domala zagotovljen uspeh je znatenj zmagje vsem Američanom.

Poročila s Primorskega

Odklonjena dvorana

Zvez antifašistične mladine je zaprosila pristojni urad v Trstu za dvorano, kjer naj bi bil ustanovni kongres Zveze antifašistične mladine. Prošnja pa je bila odklonjena. Tudi ta nova odklonitev s strane zavezniške vojaške uprave ne bo zlomila odločnosti antifašistične mladine Trškega svobodnega ozemlja v obrambi svojih pravic.

Ozadje delavskih odpustitev

V zadnjem času so pričela razna tržaška podjetja odpuščati delavstvo, češ, da nimajo dovolj likvidnega denarja za izplačevanje mezd. Vsi pa dobro vedo za mastne dobičke raznih podjetij v času naraščajočih cen. Vsi razlogi pa govorijo za to, da je vzrok teh odpustitev nekje popolnoma drugačen in da so v ozadju gospodarski in politični interesi. Res je, da so nekaterim predmetom v zadnjem času padle cene. Padla je n. pr. cena masta, ker bodo prasiči kmalu godni na zakol, dočim se bodo pozneje cene zopet dvignite. Vsekakor se opaža politična tendenca, prikazati Italijo kot ono državo, kjer bodo zaradi padanja cen kmalu bolje gospodarske prilike, ker naj vodi Tržaščane do spoznanja, da bi se čim bolj navezali na gospodarstvo Italije. Po drugi strani pa se opažajo ovire glede tega, da bi priskovali jugoslovansko blago na tržaški trg. Onemogoča se prodaja proizvodov tržaške industrije Jugoslavije. Ce s tega vidika gledamo odpuste, potem lahko izluščimo v njih političko ostre gospodarske borbe proti naprednim vzhodnim državam. In bistvo to politike je v tem, češ, da Trst ne more gospodarsko živeti brez ameriške pomoči, ki naj bi je bilo deležno tudi Tržaško svobodno ozemlje. Končno ne smemo prezreti, da je pri tržaških delodajalcih zmerom preyladovala težnja po odpuščanju delavcev, da izsilijo na ta način iz brezposelnih delavcev pripravljenost za delo v čim neugodnejših gmotnih in mezdnih pogojih. Tržaško razredno zavetno delavstvo pa je toliko zrelo, da se bo naprej borilo za gospodarsko povezanost tržaškega svobodnega ozemlja z naravnim gospodarskim zaledjem, predvsem pa z FLR Jugoslavijo.

Razne novice

Posestnik in mesar Ivan Oberšnel v Lekovi si je v trenutku duševne neuravnoteženosti prerazil vrat z britvijo in obležal negiben na tleh. — V tržaških zaporih Coronoso se je obesil z dvema obriščama na okensko omrežje 32-letni Aleksander Di Pabelo. — Iz drugega nadstropja hiše št. 26 v ulici S. Frančiška je skočil 25-letni Ljubomir Furjan, doma iz Kopra. Zdravnik upa, da mu bodo rešili življeno. — Držni roparji so vdrli v hišo Antona Benčiča v Pastoranu št. 1 ter s samokresi v rokah pretaknili vse stanovanje. Odnesli so razno zlatnino in denar v skupni vrednosti 150,000 lir. — Neznani tatovi so odnesli iz slavičarne v ulici Palestrina 4. razne slaščice, vredne okoli 40,000 lir. Policija ni izsledila nobenega krivca.

Doktor MIHA

Vzel je palico popotno slavnega doktora Miha Kreka, se v Ameriko podal je, tam dobil dolarski ček.

Ej, bogastvo, to ga mika! Zlato tele, to je zan!

Na sestankih propagando dela za Marshallov plan.

In Boga Očeta prosi, naj mu svojo da pomoč:

"Ljubi Bog, naj se, na Kranjskem stanje spremeni čez noč!"

In na Kranjskem, glejte čudo, res se stanje spremeni:

Proga Samac-Sarajevo je zvozila prav te dni.

Še o kraškem teranu in o Kraševcih

Pred kratkim je v Primorskem dnevniku župnik Virgil Šček napisal o tem vprašanju lep članek in z utemeljitvijo iz dosedanjih praktičnih izkušenj prišel do zaključka, da bi moral kraški teran biti priznan kot vino za zdravilo ter uporabljen predvsem v to svrhu.

Ker je bilo že namignjeno, naj o tem vprašanju spregovori jo tudi strokovnjak, hočem povedit svoje mnenje kot kmetijski strokovnjak.

Sedaj ostane še vprašanje, kaško zavarovati interes predelovalca, to je kraškega kmeta in potrošnika. Po mojem mnenju je dolžnost oblasti, da zagotovi predelovalcu zares trudu in delodajalcu dogovarjajoči dohodek.

Potrošnik pa morajo nuditi kakovosti predelka primerno ceno in ga zavarovati pred morebitnim potvarjanjem zanj namenjenega blaga, predvsem kadar gre za potrošnika bolnika. Praktično se bo to dalo najbolje doseči z ustanovitvijo vinske družine na Krasu, ki bo lahko doznačila upravičeno odkupno ceno teranu in bo lahko kontrolirala njegovo kakovost. Ves kraški teran, ki je namenjen za prodrogo, bi moral skozi to zadružno, ki bi s svojo znamko zajamčila potrošnika kakovost, oziroma prisnost istega. Seveda bo v tem primeru pravilno, če zadružna napravi sporazumno s predelovalci in zlasti s strokovnjaki, oziroma z oblastmi dva razreda ali tipa kraškega terana, ki sta sicer v bistvu vzporedna, ki se pa v praksi, vsaj kakor zatrjujejo sami predelovalci, ločita. To bi bil tip terana v visokega Krasa, s središčem v Tomaju, in tip terana nizkega Krasa, s središčem v Komnu. To varstvo znamke je potrebno uvesti zaradi tega, ker se vsako leto gotovo proda več "kraškega" terana, kot se ga na Krasu v resnicu pridelava.

Mislim, da se v tem primeru ne motim, kajti vsi vemo, da se je v Trstu že pred mnogimi leti sicer prodajalo kot pristni kraški teran, črno vino, ki ni vsebovalo niti četrtnine pravega terana, kar da našemu teranu svetovni okus in zdravilno vrednost je skorodno gotovo visok odstotek mlečne kislino, ki jo vsebuje in najbrže razmeroma visok odstotek zleze ter drugih rudinskih snovi. Kakor je splošno znano, mlečna kislina zelo pospešuje prebavo, želeso pa, ako pride v primeri obliku v telo, služi človeškemu telesu pri tvorbri redičnih krvnih teles in je njihov bistveni sestavni del.

Mislim, da se v tem primeru ne motim, kajti vsi vemo, da se je v Trstu že pred mnogimi leti sicer prodajalo kot pristni kraški teran, črno vino, ki ni vsebovalo niti četrtnine pravega terana, kar da našemu teranu svetovni okus in zdravilno vrednost je skorodno gotovo visok odstotek mlečne kislino, ki jo vsebuje in najbrže razmeroma visok odstotek zleze ter drugih rudinskih snovi. Kakor je splošno znano, mlečna kislina zelo pospešuje prebavo, želeso pa, ako pride v primeri obliku v telo, služi človeškemu telesu pri tvorbri redičnih krvnih teles in je njihov bistveni sestavni del.

Priča: "Disal je po žganju." Predsednik: "Te ne zadostuje. Mi hočemo podrobnosti!" Priča: "Tropinovec je bil, po mešan z rumom."

Najcenejše blago na svetu sta danes: človeško meso in človeška kri.—Eugen V. Debs.

"PROLETAREC"

je v novi Jugoslaviji dobrodošel list.

V prejšnji je bil prepovedan.

Naročite ga svojcem. Stane \$3.50 za celo leto. Pol leta \$2.

Naročite ga čitalnicam ter brašnim društvom v vaših rodnih krajih.

V starem kraju tudi žele, da jim naročite

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

Stane za star kraj \$1.65. Z lanskim letnikom pošljemo obo za \$3. Dve knjige za tri dolarje. Tiskovni urad slovenske vlade želi, da pošljemo ljudem tam čimveč izvodov Proletarca in Družinskega koledarja

Ne odlašajte! Pošljite naročilo takoj!

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska knjigarna v Zed. državah

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 S. LAWNDALE AVENUE
CHICAGO, 23, ILLINOIS

Iz SANsovega urada

3424 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

Račun za november in december 1947

Bilanca dne 31. oktobra 1947 \$1,632.99

DOHODKI ZA UPRAVNI SKLAD SANSA:

St. podružnice in mesto

1. Detroit, Michigan	208.25
2. Chicago, Illinois	5.40
6. Ely, Minnesota	80.00
8. West Newton, Pennsylvania	15.00
12. West Aliquippa, Pennsylvania	7.00
15. Springfield, Illinois	43.42
18. Sheboygan, Wisconsin	20.80
24. Virden, Illinois	5.58
25. Chicago, Illinois	21.40
39. Cleveland, Ohio	605.00
49. La Salle, Illinois	200.00
51. Barberton, Ohio	300.00
54. South Chicago, Illinois	54.63
56. Milwaukee, Wisconsin	200.00
59. Brooklyn, N. Y.	20.00
60. Chicago, Illinois	16.00
66. Library, Pennsylvania	10.00
73. Herminne, Pennsylvania	75.00
86. Elizabeth, N. J.	3.00
103. Witt, Illinois	16.00
108. Detroit, Michigan	150.00
109. Pueblo, Colo.	200.00
110. Imperial, Pennsylvania	20.00
Jugoslovanski odbor, Fontana, California	217.00
Združeni odbor jugoslovenskih Amerikancev, Detroit, Mich.	10.00
Prispevki za ZOJSA, New York, N. Y.	221.15
Mary Kershner, Rock Springs, Wyoming	10.00
Slovenski narodni dom, Chisholm, Minnesota	5.00
Društvo št. 295 SNPJ, (državni klub), Bridgeville, Pa.	5.00
John M. Stonich, Pueblo, Colorado	5.00
Za revijo "Tovariš"	2.50
Manjši prispevki	3.00
	\$2,756.16
	\$4,389.15

IZDATKI:	
Najemnina urada	
Razsvetljava in čiščenje	\$ 175.00
Plača tajnika	4.32
Plača pomočnika	104.00
Poština	323.60
Telefon in telegrami	1.68
Uradne potrebsčine	18.20
Izredna pomoč	47.30
Kongres za civilne svobodščine	44.33
Naročnina	6.00
Časniki	12.00
Prispevki nabrani v podporo ZOJSA, New York, N. Y.	177.75
Razno	.30
Skupni izdatki iz upravnega sklada	\$ 916.82
Bilanca v banki dne 31. decembra 1947	\$3,467.95
Bilanca ročne blagajne 31. decembra 1947	4.38 3,472.33
	\$4,389.15

SKLAD OTROŠKE BOLNIBNICE

Bilanca 31. oktobra 1947	\$128,730.30
Prispevki v novembri	11.00
Prispevki v decembri	549.00
Obresti	625.00
	\$129,915.30
Obljubljena vsota (Pledges)	33,000.00
	\$162,915.30

SKLAD ZA SVOBODNI TISK

Bilanca v banki 31. oktobra 1947	\$ 99.75
Podružnica št. 1, SANS, Detroit, Mich.	50.00
Podružnica št. 2, SANS, Chicago, Ill.	2.00
Padružnica št. 54, SANS, S. Chicago, Ill.	16.00
Frances Babich, Detroit, Mich.	6.00
Skupaj	\$ 173.75

Vincent Cainkar, blagajnik.

Vittorio Emanuele III bil jako bogat

Bivši italijanski kralj Vittorio Emanuele III., ki je nedavno umrl v Izgnanstvu v Egiptu, je zapustil milijonsko imovino. V angleških bankah je zapustil šest milijonov dolarjev vrednosti bondov, ki si jih je nakupil na stroške italijanskega naroda in z zaveznimskimi podkupinami v prvi svetovni vojni, zato da je spravil Italijo v vojno proti Aistro-Ogrski in Nemčiji, s katerima je bil v zaveznosti.

Vsičke vloge je nedvonomo zapustil tudi v Ameriki, v Švici in že marsikje. Njegovemu sorod-

NAJBOLIŠA POMOČNIKA PRI UČENJU ANGLEŠCINE IN SLOVENŠCINE STA

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK

Cena \$5.00

IN

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

Cena \$2.00

Avtor obes knjig je DR. F. J. KERN

NAROČILA SPREJEMA

PROLETAREC

2301 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

Vera V Jugoslaviji

(Nadaljevanje.)

Tako globoko so zaupali ti hrvaški voditelji v obstoju Hitlerjevega "novega reda", da so hranili rekorde o svojih zločinih. Ko je končno prišel polom — na Hrvatskem se je zgodilo nenadoma — so bili ti državni dokumenti preneseni zaradi varne shrambe v Stepinacovo palačo v Kaptolu v Zagrebu in za njihovo jamstvo je nadšef dal osobno potrdilo (ki smo ga videli).

Stevilo zabojev ustaškega plena — zlatih ur, prstanov, uhanov, zapestnic in celo iz ust žrtv izpuščenega zlatega zlogobova — je bilo najdenih in odkopanih v kapeli frančiškanskega samostana le en blok proč od Stepinčeve katedrale. Če clovec čita zapisnik obravnave, kar so storili člani naše skupine, najde, da je samostanski opat priznal ta dejstva, vendar pa je zanikal osebno odgovornost, češ, da se je ravnal po naročilu svojih predstojnikov, kojih imena je odklinali v nujnih uspehi — zapadne demokracije se mu ni treba več dati — četudi je fašist in diktator nad Spanijo.

Pričetek tolerance

Dr. Nussbaum, ki je bil večkrat v Jugoslaviji med prvo in drugo svetovno vojno, se je odkrito čudil sedanji kooperaciji med raznimi verskimi skupinami v Jugoslaviji ter med njimi in vladom. Zopet in zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi, pravoslavnimi, judovskimi, muslimanskimi in protestantskimi predstavniki pri eni in drugi. Seveda je bil zopet nas je spomnil na tradicionalne spore med temi starimi skupnostmi. Njegovo začudenje smo si prisavali vsi, ki smo v nekaterih mestih večerjali skupaj s katoliškimi,

WHAT ABOUT SPECULATION?

We hope the workers and housewife of America will not be fooled by the great ado that is now being raised because some persons associated with the government used their inside knowledge to make a killing by speculating in grain.

There is something worse than the fact that officials do such things. It's that the government itself stands back of the speculation system.

Above all other relevant facts, the most important one for Americans to understand is that speculation is legal. According to the laws of the land and the system that those laws are designed to preserve, there is nothing wrong about it.

As a matter of fact, those who deal in futures facilitate the sale and movement of grain under the rules of private enterprise. And so we assure all who care to look at things straight that to approve the freedom of private enterprise (which is another way of saying producing for profit) is to kill any right that one might have to complain about the results of speculation.

Socialists don't believe in speculation and are consistent when they oppose it. Their consistency derives from the fact that Socialists are opposed to the private-enterprise system in the first place and propose, instead, a system of planned production under which grain and all other needed things would be produced for the welfare of all who contribute their labor in the processes of production and distribution.

Even workers have no right to expect to eat their cake and have it too. No more have they a right to use their political power, either affirmatively or by default, to endorse capitalism and then complain about the evils which are inescapable results of capitalism.

We either are for the private-profit economy or we're against it. If we're for it we must permit the owners and the speculators to play the game according to the rule—and, of course, for their own benefit absolutely.

If we don't like to have profit-seeker gambling with our daily needs, then we'd better vote as though we didn't like that. We should vote for Socialism. For under Socialism the economy would be managed for the general welfare and nobody would be permitted to mulct the people or grow rich at the people's expense merely because he was smart enough to do so.

Significant is the fact that nobody is going to go to jail for cornering the wheat market. Those who did it broke no laws. On the contrary, they have operated with the sanction of the millions of people who are complaining about high food prices—and that's the greatest shame of the whole crazy business.

Reading Labor Advocate.

Listen, Sucker!

Most interesting part of President Truman's address to Congress was his proposal to cut individual taxes by \$40 per head profits—which Truman complained have increased at a great and make up the loss by imposing a heavier levy on corporation rate.

While workers will like the general idea, they will do well to consider the reaction of Chairman Earl Bunting, of the National Association of Manufacturers.

1. The Truman program is inflationary because it means more spending.

2. It will discourage industrial expansion and result in a drop in the production of goods.

No. 1 means that when you have more money the economic royalists' are all set to take it away from you by increasing prices still higher. The gist of No. 2 is that the same "royalists" just won't permit workers to produce goods unless the government gives the owners of the nation a free hand to take the biggest possible profit grab.

The bad feature of it all is that the NAM crowd is not only making dark threats, but are able to make good without breaking any of the laws of capitalism.

Yep, the owners still call the tune. As a result, you are hooked coming or going: When prices are down you don't have the money to buy. And when you do have the money prices go skyward.

That, friend, is capitalism—and neither Truman, Taft nor Wallace is going to ask for laws to manage the nation's economy the Socialist way.—R. L. A.

Our Moral Defenses Are Exposed at Panama

Kenesaw M. Landis II, in The Chicago Sun

Logansport, Ind.

Theodore Roosevelt would turn over in his grave if he knew that we were evacuating military bases in Panama in deference to an adverse vote in that country's National Assembly.

We got our right to build the canal in the first place because Teddy refused to recognize a unanimous vote of the Colombian Senate rejecting a treaty he had negotiated.

Teddy "took Panama," as he later boasted, by sending down warships to protect a Panama revolution made in the United States. Within two weeks he had his treaty.

But now it seems Panama won't stay "took." After days of public demonstrations, the National Assembly has unanimously rejected a treaty giving us the use of the bases we built adjacent to the zone during the war emergency.

And we are evacuating, although our Army says the bases are essential to the defense of the Canal. What a change in policy!

But we have lately taken a high ethical position in regard to the rights of dependent peoples, and have insisted, for example, that Soviet Russia withdraw troops from sovereign Iran.

We can do no less if we hope to maintain our claim to moral leadership. Perhaps we should do more.

We tend to blame the Communists for stirring up trouble. But what argument do they find most useful against us? That's easy. Racial discrimination.

The actual digging of the Panama Canal was done chiefly by Caribbean Negroes who were paid in silver, while white workers from the United States were given all the supervisory positions and were paid according to a much higher scale in gold.

Whatever practical use these currency classifications may have served, all workers have long been paid in American currency. But the gold and silver classifications survive as social and racial distinctions, and few Panama citizens can qualify as white.

The U.S. Postoffice sells stamps on a segregated basis at "gold" and "silver" windows. Government-owned hotels refuse to accept Negro guests. Schools are segregated. So is housing. Even the government stores operate on a Jim Crow basis, and drinking fountains are separate. And over all flies the American flag.

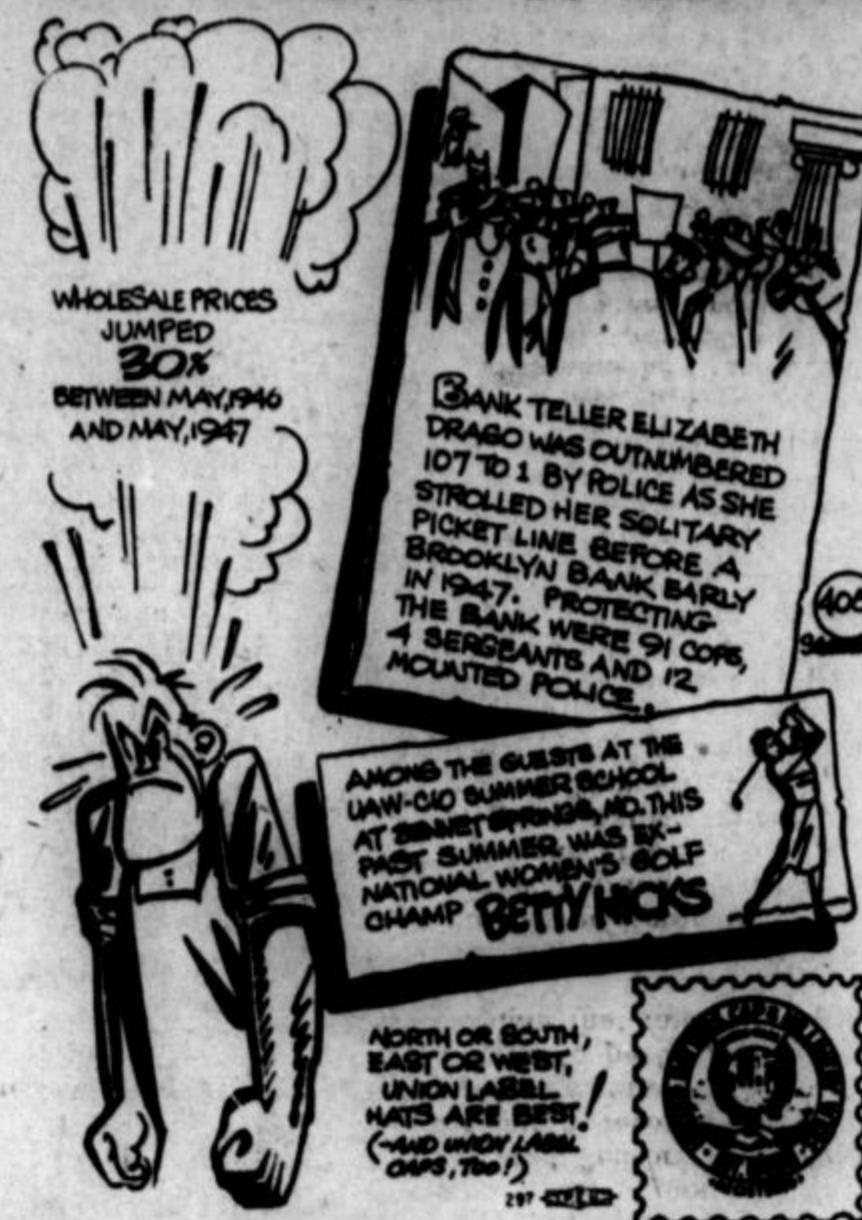
"Long custom," is the justification given in the Army manual. But such discrimination does not exist in our government establishments in Puerto Rico or the Virgin Islands (which has a Negro governor). Nor would it be tolerated in Jamaica or Trinidad, or any of the British or French islands where we have bases.

At Panama, our moral defenses are utterly exposed to the enemy.

A good disposition is more valuable than gold.—Addison.

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

WALLACE TEACHES A LESSON

Whatever one may think about Henry Wallace as the leader of a "third party" movement, we submit that his action provides the workers of America with a lesson which they would do well to learn and remember.

What Wallace is demonstrating is the utter impossibility of the task, to which some "liberal" unionists appear to be committed, of "capturing" a political party of capitalism and then reforming it.

Right now many workers, and most leaders of the organized labor movement, appear to be hopeful that they can serve the interests of labor by supporting the Democratic party. Regardless of their announced intention to support friends and defeat enemies, anybody with half an eye can see that the several labor committees are preparing to lead union members into the Democratic ranks next November.

We submit that such a political tactic is a waste of time. Men better calculated than our union leaders have tried it and failed. The late "Teddy" Roosevelt had an inside track, but he found it necessary to form a new party to find expression for his ideas and hope for his policies. Wallace, too, tried to veer the party which had honored him in a different direction. But he couldn't do it.

If Labor really intends to solve its problems by political power, then it must either support the Socialist party or unite its power in a party of its own with principles to which no capitalist party will subscribe. We are certain that Labor will some day attempt to do just that. But we fear that the organized workers will compromise too often with the parties of capitalism, and wait so long before they take positive class action that they will be weakened both in numbers and in purpose at the time of their greatest need for strength.—Reading Labor Advocate.

CATOS

Some 2,100 years ago in Rome, a man named Marcus Portius Cato held the important office of Chief Censor.

It was his duty to keep the public records of citizens and their property, and to supervise public manners and morals.

During his long life—Cato lived to be 85—he became the leader of a gang in the Roman senate that made great show of their virtue and patriotism.

The historian H. G. Wells, looking back over the centuries, notes that when his gang was in power Rome was expanding abroad, while at the same time it was gradually enslaving the people at home, through the "usury and greed of the rich."

Cato and his cronies enjoyed great luxuries themselves, but would not permit others to enjoy them. They enjoyed leisure, but would not permit those who worked for them a minute's rest. Wells reports.

It seems to us that there is something familiar in this brief recital. All that was lacking in Rome was a trade union movement to enable the people to stand up against their Catos.

INGERSOLL ON LABOR

Slavery includes all other crimes. It is the joint product of the kidnapper, the pirate, thief, murderer and hypocrite. It degrades labor and corrupts leisure. With the idea that labor is the basis of progress goes the truth that labor must be free. The laborer must be a free man.

I would like to see this world, at least; so that a man could die and not fret that he had left his wife and children a prey to the greed, the avarice or the cruelties of mankind. There is something wrong in a government where they who do the most have the least.

There is something wrong when honesty wears a rag and rascality a robe; when the loving, the tender, eat a crust, while the infamous sit at banquets.

The laboring people should unite and should protect themselves against all idlers. You can divide mankind into classes: the laborers and the idlers, the supporters and the supported, the honest and the dishonest.

A good disposition is more valuable than gold.—Addison.

Attention Detroit Slovenian Male Chorus

The male chorus of the Detroit Slovene Singing Society will hold a special meeting at 8:00 P. M. Friday, January 30th at the Slovene National Home, 17149 John R Street.

The Male Chorus is also instigating a drive for additional membership. Anyone interested in American and Slovenian choral work is requested to attend this meeting. Your presence is more than welcome.

Slovene girls and women wishing to form a choral group of their own are also asked to attend this meeting. Our fullest assistance and cooperation will be extended to you.

Our present group consists of August Pluth, Ernest Retzel, Anton Semej, Johnnie Potocnik, Albert Naprudnik, Rudolph Potocnik, Ludwig Retzel, Art Benedict, Rudy Grum, Jr., Jack Gorup, Tony Jurca, Jr., and Henry Retzel.

We feel that we have an excellent group. If you care to join us please attend this meeting or for further information call Henry Retzel—Lincoln 2-9583.

FROM AN ARMY REGULAR

Fleming Urges \$75 Billion As a Depression Backlog

A gigantic program of public works, designed primarily to avert a nation-wide depression has been suggested to President Truman.

It comes from a regular army engineer, Major General Philip B. Fleming, head of the Federal Works Agency, who has served with distinction in many big government jobs.

First, he estimated there is prospective need for \$75,000,000,000 worth of public improvements. He stressed that state and local governments should get busy on the plans right now.

This would, he said, assure an orderly flow of public construction in prosperous times and would provide a backlog when spending power began to slump.

"The last depression taught us that without adequate planning it took many months to put even a handful of unemployed to work on useful public projects," he emphasized. He knows, because at one time, he headed W. P. A.

Right now state and local authorities' plans amount to only a fraction of Fleming's program.

ROUGH JUSTICE

By RICHARD GILES

The Army Signal Corps says it can make blizzards now with a little steam and some dry ice. Put on your galoshes, folks, we're still making progress.

Production of coal in Britain hit a seven-year peak in December. This may put an end to the popular notion that British miners loved working for business men and hate working for themselves.

An Indian skeleton over 10,000 years old has been found in Mexico, under a layer of salt. He was so primitive, he didn't know enough to bury it over his shoulder.

The Soviet Union has called in the people's money, giving one new ruble for every ten old ones. The method seems rough, but the result compares favorably with the average American shopping trip.

Six per cent of the people employed in Nevada work in licensed gambling establishments. By some odd quirk, this does not include clerks in marriage license bureaus.

Du Pont has been charged by the Parliament of Justice with setting "arbitrary prices" on cellophane and using patent rights to discourage competition. This is NOT to be confused with monopoly — we couldn't stand for THAT!

A rabbit that will attack human beings has been bred in a Maine laboratory. Coming next week: milk toast that will snap your bridgework.

Thirty-one cents out of every dollar earned in 1946 went for taxes, which means you worked nearly four months for the government. Our country holds together only because nobody knows which pri-

British Government Takes Over Rails; Socialism Not So Simple As It Seemed

High Prices Paid for Run-Down Carriers and Coal Mines; Steel Owners, Who Have "Good Thing," Not Tempted

When the British Labor government came into power after the war, it gladdened the hearts of its followers by promising "Socialism in our time." The government would take over the "bastions of capitalist power" in England—the railroads, coal mines, steel, power and other big industries, and control of banking.

It all seemed very simple. British Labor went right at the job, and now has progressed far enough to reveal both real accomplishments and unexpected difficulties.

Recently the government took over all 58 railroads in Britain, with their 52,000 miles of track, hotels, bus, truck and steamship lines, paying the former private owners \$4 billion in guaranteed government bonds.

These bonds pay 3 per cent interest, amounting to \$120,000,000 a year in terms of American money. This interest must be paid in both good times or bad.

In addition, the government must spend huge sums to "rehabilitate" the roads and their equipment, which are badly run down.

Altogether, the owners should be happy, but in future years there will probably be many arguments whether the government put over a good deal for the British people.

The same kind of question may be raised over the purchase of the coal mines, which are about the first thing "nationalized" by the Labor government.

The private owners of the mines had long neglected to buy modern machinery, preferring to wring their profits out of cheap labor. Largely as a result of this, the British miner produced far less coal than his American brother.

Under public ownership, British coal production showed signs of slipping at first, but now has recovered in a most gratifying way. The miners' work-week has been shortened, and this obviously has not decreased production.

The former coal mine owners are "sitting pretty." Like the former railroad owners, they got a generous price for their rundown properties, receive guaranteed interest on government bonds, have nothing to worry about, and plenty of time to criticize the Labor government and plan for a "Tory" revival.

When the Labor government took over the Bank of England, its owners got the best deal of all. From now on they receive the same 11 per cent profit they had been averaging in the last 10 years they owned the bank.

The government appointed the same bank "governor" who has served the private owners, and 16 "directors" from finance and industry. It would be hard to find a real Socialist among them.

Government ownership of the Bank of England does not "nationalize" British banking much more than the Federal Reserve Bank system does in the United States.

While the former private owners of mines, railroads and other industries may secretly be glad to "unload" their rundown properties on the government, and get assured incomes, they will never admit it.

If government ownership proves a great success, they will say "but look what it cost the British people."

If the industries are modernized and put in good condition, but run into serious financial difficulties, the former owners may try to take them back at bargain prices.

The Labor government also planned to "nationalize" the steel industry, but encountered such powerful opposition that the deal had to be "postponed." Unlike the coal and railroad magnates, the steel owners still think they have a "good thing," and are not willing to give it up even in exchange for government bonds.

Even people who do not believe in Socialism can have a good deal of sympathy for the Labor government. On the one hand, it constantly faces the danger of paying too much for industries, thus making it necessary to charge too much for the products.

On the other hand, if the private owners are not tempted by high prices, they can and will obstruct the program.

This same problem will face any country which goes in for Socialism in what British Labor calls "the democratic way."

Labor, Washington, D. C.

SCREWBALL!

Washington is a hatching-place for "screwball" ideas. Here is the latest: